

Nové minerály schválené IMA a publikované v roku 2014

Martin Števkó

New minerals approved by IMA and published in year 2014

Abstract:

Commission on Nomenclature and Terminology in Mineralogy at the Slovak Mineralogical Society (KNTM SMS) brings each year information about the new minerals approved by the Commission on New Minerals, Nomenclature and Classification at the International Mineralogical Association (CNMNC IMA). Slovak names of new minerals and also their chemical formulae are approved by KNTM SMS. The list does not include the names of new minerals that have been renamed or redefined under the new classifications or rules of the IMA. Moreover, new minerals, which were published only in the CNMNC Newsletter in the Mineralogical Magazine but not in form of an article in scientific journal with a full description, were also omitted from this list. The list includes the following information: Slovak name of mineral (ordered alphabetically), origin of the name, chemical formula, crystallographic system, the IMA number and abbreviated citation.

Key words: new minerals, Slovak terminology, nomenclature

Ako každý rok, aj tento krát komisia pre nomenklatúru a terminológiu v mineralógii pri Slovenskej mineralogickej spoločnosti (KNTM SMS) prináša slovenskej mineralogickej verejnosti informácie o nových mineráloch schválených Komisiou pre nové minerály, nomenklatúru a klasifikáciu pri Medzinárodnej mineralogickej asociácii (CNMNC IMA – Commission on New Minerals, Nomenclature and Classification of the International Mineralogical Association), ktoré boli publikované v roku 2014. Aktuálny zoznam nadväzuje na publikáciu Ozdína a Uhera (2002) o slovenských názvoch mineráloch a na mnohé dodatky publikované v r. 2004 (Ozdín, 2004), 2009 (Števkó et al., 2009; Ozdín et al., 2009), 2010 (Ozdín et al., 2010), 2012 (Bačík et al., 2012; Števkó et al., 2012) 2013 (Števkó et al., 2013), (Števkó, 2014; Bačík 2014; Ozdín 2014; Ozdín et al. 2014) a 2015 (Števkó 2015). Všetky slovenské názvy minerálov ako aj ich kryštalochemické vzorce schválila KNTM SMS a publikácia má kodifikačný charakter.

Do zoznamu neboli zahrnuté nové názvy minerálov, ktoré boli premenované alebo redefinované v rámci rôznych nových klasifikácií alebo pravidiel IMA. V zozname tiež nefigurujú minerály, ktoré boli schválené CNMNC IMA a krátka správa o nich bola publikovaná v pravidelnom spravodajcovi CNMNC Newsletter v časopise Mineralogical Magazine. Podmienkou uznania nového minerálu je publikácia jeho opisu vo forme článku vo vedeckom alebo odbornom periodiku do dvoch rokov po jeho schválení CNMNC IMA. Preto v našom zozname uvádzame len minerály, ktoré prešli kompletnou procedúrou vyžadovanou CNMNC IMA a ich kompletná charakteristika bola publikovaná.

V zozname nových minerálov uvádzame nasledujúce údaje: slovenský názov minerálu, pôvod názvu, ideálny kryštalochemický vzorec, kryštalografická sústava, číslo IMA, pod ktorým Medzinárodná mineralogická asociácia minerál schválila a skrátaná citácia publikácie daného minerálu. Konkrétne citácie nových minerálov v tomto príspevku nie sú súčasťou zoznamu literatúry, pretože ide o

informatívny prehľadný zoznam, zameraný predovšetkým na slovenskú terminológiu. Minerály uvedené v zozname sú usporiadané podľa abecedy.

Podakovanie: Autor ďakuje recenzentom I. Vančovej, D. Ozdínovi a P. Bačíkovi za cenné odborné pripomienky, ktoré zvýšili úroveň príspevku.

Literatúra:

- BAČÍK P., 2014: Názvy minerálov granátovej superskupiny podľa klasifikácie schválenej IMA. *Esemestník*, 3, 1, 5 – 6
- BAČÍK P., OZDÍN D., ŠTEVKO M., VANČOVÁ I., 2012: Nové minerály schválené IMA a publikované v roku 2010 a odporúčania CNMNC IMA pri používaní predpôň a prípon v názvoch minerálov. *Esemestník*, 1, 1, 13 – 16
- OZDÍN D., 2004: Nové minerály schválené IMA a publikované v rokoch 2001-2002. *Miner. Slov.*, 36, 3-4, 371 – 377
- OZDÍN D., 2014: Nomenklatúra hollanditovej superskupiny. *Esemestník*, 3, 1, 7 – 8
- OZDÍN D., BAČÍK P., ŠTEVKO M., 2009: Nové minerály schválené IMA a publikované v rokoch 2005-2008. *Miner. Slov.*, 41, 4, 519 – 522
- OZDÍN D. & UHER P., 2002: Slovenské názvy minerálov. Minerály schválené Medzinárodnou mineralogickou asociáciou do konca roku 2001. *ŠGÚDŠ, Bratislava*, 1 – 204
- OZDÍN D., BAČÍK P., ŠTEVKO M., VANČOVÁ I., 2010: Nové minerály schválené IMA a publikované v roku 2009 a transkripcia predpôň potassic- a sodic-. *Miner. Slov.*, 42, 4, 473 – 478
- OZDÍN D., VANČOVÁ I., BAČÍK P., ŠTEVKO M., 2014: Slovenské názvy alteračných procesov a názvy z tematiky SiO₂

¹ Katedra mineralógie a petrológie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave, Mlynská dolina, Ilkovičova 6, 842 15 Bratislava

foriem. *Esemestník*, 3, 2, 24 – 25

ŠTEVKO M., 2014: Nové minerály schválené IMA a publikované v roku 2013. *Esemestník*, 3, 2, 21 – 23

ŠTEVKO M., 2015: Slovenské názvy minerálov farmakosideritovej superskupiny a ich klasifikácia podľa CNMNC IMA. *Esemestník*, 4, 1, 12 – 13

ŠTEVKO M., OZDÍN D., BAČÍK P., 2009: Nové minerály schválené IMA a publikované v rokoch 2003-2004. *Miner. Slov.*, 41, 1, 73 – 82

ŠTEVKO M., OZDÍN D., BAČÍK P., VANČOVÁ I., 2012: Nové minerály schválené IMA a publikované v roku 2011. *Esemestník*, 1, 2, 10 – 12

ŠTEVKO M., OZDÍN D., BAČÍK P., VANČOVÁ I., 2013: Nové minerály schválené IMA a publikované v roku 2012. *Esemestník*, 2, 2, 27 – 29

Skratky použité v tabuľke:

Pôvod názvu: gr. – z gréčtiny, chem. – chemický, lat. – z latinčiny, m. – podľa mena osoby, ost. – ostatné (iný pôvod názvu), zem. – podľa zemepisného názvu lokality

Skratky kryštalografických sústav: hex. – hexagonálna, kub. – kubická, mon. – monoklinická, romb. – romboická, tetr. – tetragonálna, trig. – trigonálna, trikl. – triklinická

Skratky časopisov a iných publikácií v tabuľke:

AM – American Mineralogist, CM – Canadian Mineralogist, EJM – European Journal of Mineralogy, JGS – Journal of Geosciences, JMPS – Journal of Mineralogical and Petrological Sciences, MM – Mineralogical Magazine, NJM – Neues Jahrbuch für Mineralogie, ZRMO – Zapiski Rosijskogo Mineralogičeskogo Obščestva

TAB. 1: SLOVENSKÉ NÁZVY NOVÝCH MINERÁLOV PUBLIKOVANÝCH V ROKU 2014

názov minerálu	pôvod názvu	vzorec	sústava	č. IMA	citácia
Adachiit	m.	$\text{CaFe}^{2+}_3\text{Al}_6(\text{Si}_5\text{AlO}_{18})(\text{BO}_3)_3(\text{OH})_3(\text{OH})$	trig.	2012-101	JMPS, 109, 74-78
Agachanovit-(Y)	m., chem.	$\text{YCa}\square_2\text{KBe}_3\text{Si}_{12}\text{O}_{30}$	hex.	2013-090	AM, 99, 2084-2088
Alburnit	lat., zem.	$\text{Ag}_8\text{GeTe}_2\text{S}_4$	kub.	2012-073	AM, 99, 57-64
Allendeit	ost.	$\text{Sc}_4\text{Zr}_3\text{O}_{12}$	trig.	2007-027	AM, 99, 654-666
Alnaperbøeit-(Ce)	chem., m., chem.	$(\text{CaCe}_{2.5}\text{Na}_{0.5})(\text{Al}_1)(\text{Si}_2\text{O}_7)(\text{SiO}_4)_3\text{O}(\text{OH})_2$	mon.	2012-054	AM, 99, 157-169
Arsiccioit	zem.	$\text{AgHg}_2\text{TlAs}_2\text{S}_6$	tetr.	2013-058	MM, 78, 101-117
Backit	m.	$\text{Pb}_2\text{AlTeO}_6\text{Cl}$	trig.	2013-113	CM, 52, 935-942
Baličžuničit	m.	$\text{Bi}_2\text{O}(\text{SO}_4)_2$	trikl.	2012-098	MM, 78, 1043-1055
Barlowit	m.	$\text{Cu}_4\text{BrF}(\text{OH})_6$	hex.	2010-020	MM, 78, 1755-1762
Belakovskiiit	m.	$\text{Na}_7(\text{UO}_2)(\text{SO}_4)_4(\text{SO}_3\text{OH})\cdot 3\text{H}_2\text{O}$	trikl.	2013-075	MM, 78, 639-649
Beštauit	zem.	$(\text{NH}_4)_2(\text{UO}_2)(\text{SO}_4)_2\cdot 2\text{H}_2\text{O}$	mon.	2012-051	AM, 99, 1783-1787
Bluebellit	zem.	$\text{Cu}_6(\text{IO}_3)(\text{OH})_{10}\text{Cl}$	trig.	2013-121	MM, 78, 1325-1340
Bluelizardit	zem.	$\text{Na}_7(\text{UO}_2)(\text{SO}_4)_4\text{Cl}\cdot 2\text{H}_2\text{O}$	mon.	2013-062	JGS, 59, 145-158
Bluestreakit	zem.	$\text{K}_4\text{Mg}_2(\text{V}^{4+}_2\text{V}^{5+}_8\text{O}_{28})\cdot 14\text{H}_2\text{O}$	mon.	2014-047	CM, 52, 1007-1018
Canutit	m.	$\text{NaMn}_3(\text{AsO}_4)[\text{AsO}_3(\text{OH})]_2$	mon.	2013-070	MM, 78, 787-795
Carducciit	zem.	$(\text{AgSb})\text{Pb}_6(\text{As,Sb})_8\text{S}_{20}$	mon.	2013-006	MM, 78, 1775-1793
Césarferreirait	m.	$\text{Fe}^{2+}\text{Fe}^{3+}_2(\text{AsO}_4)_2(\text{OH})_2\cdot 8\text{H}_2\text{O}$	trikl.	2012-099	AM, 99, 607-611
Chromo-alumino-povondrait	chem., m.	$\text{NaCr}_3(\text{Al}_4\text{Mg}_2)(\text{Si}_6\text{O}_{18})(\text{BO}_3)_3(\text{OH})_3\text{O}$	trig.	2013-089	AM, 99, 1767-1773
Correianevésit	m.	$\text{Fe}^{2+}\text{Mn}^{2+}_2(\text{PO}_4)_2\cdot 3\text{H}_2\text{O}$	romb.	2013-007	AM, 99, 811-816
Ekplexit	gr.	$(\text{Nb,Mo})\text{S}_2(\text{Mg}_{1-x}\text{Al}_x)(\text{OH})_{2+x}$	trig.	2011-082	MM, 78, 663-679
Ericlaxmanit	m.	$\text{Cu}_4\text{O}(\text{AsO}_4)_2$	trikl.	2013-022	MM, 78, 1553-1569
Fabrièsit	m.	$\text{Na}_3\text{Al}_3\text{Si}_3\text{O}_{12}\cdot 2\text{H}_2\text{O}$	romb.	2012-080	EJM, 26, 257-263
Favreuit	m.	$\text{PbBiCu}_6\text{O}_4(\text{SeO}_3)_4(\text{OH})\cdot \text{H}_2\text{O}$	tetr.	2014-013	EJM, 26, 771-781
Fero-feri-nybøit	chem., zem.	$\text{NaNa}_2(\text{Fe}^{2+}_3\text{Fe}^{3+}_2)(\text{Si}_7\text{Al})\text{O}_{22}(\text{OH})_2$	mon.	2013-072	CM, 52, 1019-1026
Feroindialit	chem., zem.	$(\text{Fe}^{2+},\text{Mg})_2\text{Al}_4\text{Si}_5\text{O}_{18}$	hex.	2013-016	ZRMO, 143, 46-56
Fluorowardit	chem., m.	$\text{NaAl}_3(\text{PO}_4)_2(\text{OH})_2\text{F}_2\cdot 2\text{H}_2\text{O}$	tetr.	2012-016	AM, 88, 804-810
Galoplumbogumit	chem., lat.	$\text{Pb}(\text{Ga,Al,Ge})_3(\text{PO}_4)_2(\text{OH})_6$	trig.	2010-088	NJM, 191, 301-309
Ghiarait	m.	$\text{CaCl}_2\cdot 4\text{H}_2\text{O}$	trikl.	2012-072	AM, 99, 519-524
Grandait	zem.	$\text{Sr}_2\text{Al}(\text{AsO}_4)_2(\text{OH})$	mon.	2013-059	MM, 78, 757-774
Graťianite	m.	MnBi_2S_4	mon.	2013-076	AM, 99, 1163-1170
Grigorievit	m.	$\text{Cu}_3\text{Fe}^{3+}_2\text{Al}_2(\text{VO}_4)_6$	trikl.	2012-047	EJM, 26, 667-677
Harmunit	zem.	CaFe_2O_4	romb.	2012-045	AM, 99, 965-975
Hexamolybdén	gr., chem.	(Mo,Ru,Fe,Ir,Os)	hex.	2007-029	AM, 99, 654-666
Hutcheonit	m.	$\text{Ca}_3\text{Ti}_2(\text{SiAl}_2)\text{O}_{12}$	kub.	2013-029	AM, 99, 667-670
Hydroxylwagnerit	chem., m.	$\text{Mg}_2(\text{PO}_4)(\text{OH})$	mon.	2004-009	EJM, 26, 553-565
Ichnusait	gr. zem.	$\text{Th}(\text{MoO}_4)_2\cdot 3\text{H}_2\text{O}$	mon.	2013-087	AM, 99, 2089-2094
Innsbruckit	zem.	$\text{Mn}_{33}(\text{Si}_2\text{O}_5)_{14}(\text{OH})_3$	mon.	2013-038	MM, 78, 1613-1627
Iseit	zem.	$\text{Mn}_2\text{Mo}_3\text{O}_8$	hex.	2012-020	JMPS, 108, 37-41
Išiharait	m.	$(\text{Cu,Ga,Fe,In,Zn})\text{S}$	kub.	2013-119	CM, 52, 969-980
Itsiit	zem.	$\text{Ba}_2\text{Ca}(\text{BSi}_2\text{O}_7)_2$	tetr.	2013-085	CM, 52, 401-407
Iwateit	zem.	$\text{Na}_2\text{BaMn}(\text{PO}_4)$	trig.	2013-034	JMPS, 109, 34-37

TAB. 1: POKRAČOVANIE

názov minerálu	pôvod názvu	vzorec	sústava	č. IMA	citácia
Jevdokimovit	m.	$Tl_4(VO)_3(SO_4)_5 \cdot 5H_2O$	mon.	2013-041	MM, 78, 1711-1724
Jurmarinit	m.	$Na_7(Fe^{3+}, Mg, Cu)_4(AsO_4)_6$	trig.	2013-033	MM, 78, 905-917
Kaliochalcit	chem., gr.	$KCu_2(SO_4)_2[(OH)(H_2O)]$	mon.	2013-037	EJM, 26, 597-604
Karpovit	m.	$Tl_2VO(SO_4)_2 \cdot H_2O$	mon.	2013-040	MM, 78, 1699-1709
Kaskasit	zem.	$(Mo, Nb)_2S_2 \cdot (Mg_{1-x}Al_x)(OH)_{2+x}$	trig.	2013-025	MM, 78, 663-679
Kihlmanit-(Ce)	m., zem., chem.	$Ce_2TiO_2(SiO_4)(HCO_3)_2 \cdot H_2O$	trikl.	2012-081	MM, 78, 483-496
Kitagohait	zem.	Pt_7Cu	kub.	2013-114	MM, 78, 739-745
Kokinosit	m.	$Na_2Ca_2(V_{10}O_{28}) \cdot 24H_2O$	trikl.	2013-099	CM, 52, 12-25
Kokšarovit	m.	$CaMg_2Fe^{3+}_4(VO_4)_6$	trikl.	2012-092	EJM, 26, 667-677
Kozyrevskit	m.	$Cu_4O(AsO_4)_2$	romb.	2013-023	MM, 78, 1553-1569
Laachit	zem.	$(Ca, Mn)_2Zr_2Nb_2TiFeO_{14}$	mon.	2012-100	EJM, 26, 103-111
Lavinskyit	m.	$K(LiCu)Cu_6(Si_4O_{11})_2(OH)_4$	romb.	2012-028	AM, 99, 525-530
Leguernit	m.	$Bi_{38}O_{42}(SO_4)_{15}$	mon.	2013-051	MM, 78, 1629-1645
Lukkulaisvaarait	zem.	$Pd_{14}Ag_2Te_9$	tetr.	2013-115	MM, 78, 1743-1754
Magneziorowlandit-(Y)	chem., m., chem.	$Y_4(Mg, Fe)(Si_2O_7)_2F_2$	trikl.	2012-010	JMPS, 109, 109-117
Manganokaskasit	chem., zem.	$(Mo, Nb)_2S_2 \cdot (Mn_{1-x}Al_x)(OH)_{2+x}$	trig.	2013-026	MM, 78, 663-679
Mapiquiroit	m.	$(Sr, Pb)(U, Y)Fe_2(Ti, Fe^{3+})_{18}O_{38}$	trig.	2013-010	EJM, 26, 427-437
Marchininit	m.	$TlBi(SO_4)_2$	trikl.	2012-040	MM, 78, 1687-1698
Mathesiusit	m.	$K_5(UO_2)_4(SO_4)_4(VO_5) \cdot 4H_2O$	tetr.	2013-046	AM, 99, 625-632
Mojaveit	zem.	$Cu_6[Te^{6+}O_4(OH)_2](OH)_7Cl$	trig.	2013-120	MM, 78, 1325-1340
Monipit	chem.	$MoNiP$	hex.	2007-033	AM, 99, 198-205
Mössbauerit	m.	$Fe^{3+}_6O_4(OH)_8(CO_3) \cdot 3H_2O$	trig.	2012-049	MM, 78, 447-465
Nestolait	m.	$CaSeO_3 \cdot H_2O$	mon.	2013-074	MM, 78, 497-505
Nicksobolevit	m.	$Cu_7(SeO_3)_2O_2Cl_6$	mon.	2012-097	EJM, 26, 439-449
Okruschit	m.	$Ca_2Mn^{2+}_5Be_4(AsO_4)_6(OH)_4 \cdot 6H_2O$	mon.	2013-097	EJM, 26, 589-595
Ophirit	zem.	$Ca_2Mg_4[Zn_2Mn^{3+}_2(H_2O)_2(Fe^{3+}W_9O_{34})_2] \cdot 46H_2O$	trikl.	2013-017	AM, 99, 1045-1051
Oskarssonit	m.	AlF_3	trig.	2012-088	MM, 78, 215-222
Parawulffit	gr., m.	$K_5Na_3Cu_8O_4(SO_4)_8$	mon.	2013-036	CM, 52, 699-716
Perboeite-(Ce)	m., chem.	$(Ce, Ca)(Al_3Fe^{2+})(Si_2O_7)(SiO_4)_3O(OH)_2$	mon.	2011-055	AM, 99, 157-169
Peterandresenit	m.	$Mn_4Nb_6O_{19} \cdot 14H_2O$	mon.	2012-084	EJM, 26, 567-576
Philrothit	m.	$TlAs_3S_5$	mon.	2013-066	MM, 78, 1-9
Putnisit	m.	$SrCa_4Cr^{3+}_8(CO_3)_8(SO_4)(OH)_{16} \cdot 25H_2O$	romb.	2011-106	MM, 78, 131-144
Qingsongit	m.	BN	kub.	2013-030	AM, 99, 764-772
Saamit	ost.	$Ba \square TiNbNa_3Ti(Si_2O_7)_2O_2(OH)_2 \cdot 2H_2O$	trikl.	2013-083	CM, 52, 745-762
Steedeit	m.	$NaMn_2[Si_3BO_9](OH)_2$	trikl.	2013-052	CM, 52, 47-60
Steinhardtit	m.	Al	kub.	2014-036	AM, 99, 2433-2436
Stronciohurlbutit	chem., m.	$SrBe_2(PO_4)_2$	mon.	2012-032	AM, 99, 494-499
Tangdanit	zem.	$Ca_2Cu_9(AsO_4)_4(SO_4)_{0.5}(OH)_9 \cdot 9H_2O$	mon.	2011-096	MM, 78, 559-569
Therasiait	gr., zem.	$(NH_4)_3KNa_2Fe^{2+}Fe^{3+}(SO_4)_3Cl_5$	mon.	2013-050	MM, 78, 203-213
Tondiit	m.	$Cu_3MgCl_2(OH)_6$	trig.	2013-077	MM, 78, 583-590
Torrecillasit	zem.	$Na(As, Sb)^{3+}_4O_6Cl$	romb.	2013-112	MM, 78, 747-755
Trinefelín	gr.	$NaAlSiO_4$	hex.	2012-024	EJM, 26, 257-263
Vanado-oxy-chróm-dravit	chem., zem.	$NaV_3(Cr_4Mg_2)(Si_6O_{18})(BO_3)_3(OH)_3O$	trig.	2012-034	AM, 99, 1155-1162
Vanado-oxy-dravit	chem., zem.	$NaV_3(Al_4Mg_2)(Si_6O_{18})(BO_3)_3(OH)_3O$	trig.	2012-074	AM, 99, 218-224
Vapnikit	m.	Ca_3UO_6	mon.	2013-082	MM, 78, 571-581
Vladykinit	m.	$Na_3Sr_4(Fe^{2+}Fe^{3+})Si_8O_{24}$	mon.	2011-052	AM, 99, 235-241
Whitecapsit	zem.	$H_{16}Fe^{2+}_5Fe^{3+}_{14}Sb^{3+}_6(AsO_4)_{18}O_{16} \cdot 120H_2O$	hex.	2012-030	EJM, 26, 577-587
Wulffit	m.	$K_3NaCu_4O_2(SO_4)_4$	romb.	2013-035	CM, 52, 699-716
Zvjaginit	m.	$NaZnNb_2Ti[Si_2O_7]_2O(OH, F)_3(H_2O)_{4+x} \quad (x < 1)$	trikl.	2013-071	ZRMO, 143, 45-63